

UPUTE ZA KORIŠTENJE PARNOG TOPIONIKA VOSKA

VAŽNA NAPOMENA: Pod parnim topionikom ne bi trebalo ložiti drvima, bez odgovarajuće zaštite jer postoji opasnost od požara.

POSTUPAK:

U kadu parnog topionika ili posudu ulijemo vodu. Otprilike oko 18 litara , sve dok kroz srednju cijev ne krene voda van. U sito složimo okvire sa saćem. Sito stavimo u topionik i poklopimo poklopcem. Možemo zagrijavati vodu isključivo plinskim gorionikom ili staviti parni topionik na ložište napravljeno za parni topionik, te ložiti drvima.

Prije nego krenem u topljenje okvira, **razvrstam ih tako da prije stavljam starije saće u topionik , jer njemu treba duže da se istopi, dok mlađem saću treba manje vremena.**

Pripremljeni topionik stavimo na izvor topline . Na poklopac topionika možete staviti posudu s vodom,te istovremeno grijati vodu koju dodajemo u sistem , pa tako ne prekidamo proces topljenja dodavanjem hladne vode. **Važno upozorenje: stalno paziti da vode u parnom topioniku ima dovoljno.**

Ispred srednje cijevi potrebno je staviti posudu u koju će se cijediti istopljeni vosak. Bolje su limene, konusne posude da vosak lakše ispadne kad se stisne, a što je posuda uža-prljavštinu je lakše odvojiti od voska. U posudu je bolje staviti toplu vodu , kako bi se vosak što **sporije hladio**. Sporim se hlađenjem vosak bolje **taloži** , nečistoća pada na dno, a čisti vosak ostaje iznad prljavštine. Taj sloj nečistoće se odvoji od voska i tako ponovnim pretapanjem dobijemo uredan i čist vosak. Ako se vosak prebrzo ohladi nečistoća ostaje „zarobljena“ po cijelom kolutu pa se vosak mora ponovo pretapati.

Po izlaženju pare ispod poklopca vidi se da je voda prokuhala. Nakon 15-tak minuta vadimo okvire van iz topionika. **Nemojte zaboraviti staviti rukavice.** S okvira je pao sav vosak, malo ih otresemo od ostataka voštine i odlažemo sa strane. **Voštinu ne vadimo iz parnog topionika,** već slažemo druge okvire u sito. Nije bitno da li su okviri složeni vodoravno ili okomito, para svejedno topi vosak, a nije bitno sada niti koliko okvira stane, jer za 15 minuta ide sljedeća postava okvira. Voština se i dalje ne vadi van, te je normalno da sada stane manje okvira u sito . Dakle svakih 15 minuta okvire s kojih je pao vosak vadimo van, otresemo ih i stavljamo druge. Ako okvire držimo u topioniku **predugo**, dok vosak prestane teći kroz srednju cijev , **oni će pocrnjeti** , isto tako ako vadimo voštinu **prerano** u njoj će **ostati dosta voska.**

Nakon što smo istopili i očistili na taj način oko 60-80 okvira, voština od svih okvira je još uvijek u topioniku. Poklopimo parni topionik,pojačamo izvor topline, **provjerimo obavezno nivo vode** i tako oko 1h, s tim da 2-3 puta kuhačom promiješamo voštinu u parnom topioniku. Nakon toga vremena gotovo sav vosak se istopio i po mom mišljenju ne treba Vam presa jer je sigurno 95% voska istopljeno. Svakako Vam je ostalo manje voska nego što bi Vam na pčelinjacima uništili **voskovni moljci ili miševi.**

Tek tada **istresemo voštinu** i ako ima još okvira za topiti **krećemo ispočetka.** Voštinu možete osušiti i koristiti kao loživo u dimilici.

Parni topionik voska koji na cijevima za vodu i vosak ima navoj, te se na njih stave čepovi možemo iskoristiti na više načina :

Iz kade izvadimo sito , sipamo vodu, stavimo posudu (naravno onu koja može stati u kadu) u kojoj je kristalizirani med i na laganoj vatri, uz pomoć pare , dekrizaliziramo med.

Neki pčelari su mi rekli kako uz sito, tacnu i stalak za otklapanje okvira, topionik mogu koristiti kao posudu za otklapanje meda za vrcanje.

ISKUHAVANJE OKVIRA U KAUTIČNOJ SODI

Kad stavim čepove i dihtunge na cijevi , topionik voska koristim kao posudu za iskuhavanje okvira u kautičnoj sodi. Postupak je sljedeći: iz parnog topionika izvadimo sito i tacnu. Stavim oko **120 litara vode-malo više od pola topionika** . Naložim vatru ili upalim plin. Prije nego što voda zakuha , u toplu vodu uspem 2-3 kg kautične sode. **Obavezna je upotreba zaštitnih rukavica.**

Imam poseban koš u koji ubacim okvire, jer ih drži na okupu i kad stavim poklopac na topionik isti ih pritisne pod vodu. U taj koš stane 10-12 okvira, ubacim ih u kipuću vodu, poklopim poklopcem i ostavim 5-10 minuta. Tada okvire vadim van, stavljam ih u posudu s čistom, hladnom vodom, te ih nakon toga dobro isperem sa šmrkom. Žicu koja je ostala na okvirima, po mogućnosti od inox-a , malo popravim zatezačem žice i okviri su kao novi , očišćeni i spremni za novo utapanje satnih osnova.

UPOZORENJE:

Kada parnog topionika nije građena tako da bi izdržala više od polovine svoje zapremnine vode.

Kada u kadu uspemo vodu , istu ne smijemo prenašati ,jer nije predviđena za takvu namjenu, tj. kada a niti ručke na kadi ne mogu nositi taj teret. Prvo odvijemo čepove i pustimo vodu.

Ako se pod topionikom lože drva bez metalne zaštite tj. bez peći, može doći do požara, jer je vosak lako zapaljiv. Najbolje koristiti plinski plamenik ili peć napravljenu za tu namjenu.

NEKA VAM JE MEDNA GODINA!

PČELAR

ANTUN LUKIČEVIĆ

098-226-951